

Dansk Sø-Restaurations Forening

Kontor-og foreningslokaler

Mose Alle 13
2610 Rødovre

Kontortid: Mandag-torsdag 9-16
Fredag 9-15

Telefon 36 36 55 85

Mandag - torsdag 9-15:30

Fredag 9-15:00

Sekretær (Vivi) 36 36 55 87

Kontingent (Corlis) 36 36 55 88

Faglig sekretær (Ole S.) 36 36 55 89

Faglig sekretær (Christian P) 36 36 55 86

Fax: 36 36 55 80

Girokonto: 542-4437

E-mail forening: dsrf@dsrf.dk

E-mail formand: formand@dsrf.dk

E-mail Ole S: faglig@dsrf.dk

E-mail Christian P: cp@dsrf.dk

E-mail sekretær: sekretaer@dsrf.dk

E-mail kasserer: kasserer@dsrf.dk

Internet: www.dsrf.dk

Formand:

Ole Philipsen

Privat telefon 26 37 12 35

Arbejdsløshedskasse

-Aalborg, telefon 98 16 85 00

-Århus, telefon 86 13 45 11

-Esbjerg, telefon 70 10 22 23

-Herning, telefon 97 12 30 11

-Kolding, telefon 75 54 22 00

-Odense, telefon 66 11 42 60

-Ringsted, telefon 57 67 66 00

-Hillerød, telefon 48 24 77 24

-Roskilde, telefon 46 32 55 66

-Københavns kommune telefon 33 13 15 55

-Københavns amt telefon 33 91 20 11

Redaktion og annoncer

Ole Philipsen (ansvarshavende)

Ole Strandberg (opsætning)

Produktion:

Special-Trykkeriet Viborg a-s

Livøvej 1

8800 Viborg

Telefon 86 62 40 33

ISSN 0 109-0267

Oplag: 2.100 eksemplarer

Modtagergrupper:

Sø-Restaurationspersonalet i handelsflåden, passagerskibe samt offshoreenheder. Endvidere rederier, færgeoverfarter, skibsproviantere-
ringshandlere, sømandskirker m.fl.

Forsidebillede:

Computersimuleret udgave af BornholmsTrafikkens nye ro-pax skibe som er bestilt fra Merwede værf i Holland til levering 20/4-2005. Herunder med nyt logo.

BORNHOLMS TRAFIKKEN

DSRF er partipolitisk uafhængig, og må aldrig yde støtte til noget politisk parti (vedtægterne § 2).

REDAKTIONEN

af dette nummer
sluttet den 28. marts 2004.

Stof

til juni-nummeret skal være redaktionen i hænde senest den 19. maj 2004.

Næste nummer

udkommer ca. 4. juni 2004.

INDHOLD

Leder.....	3
Boganmeldelse, søfyrbødere.....	4
Ind/UD, fødselsdage m.v.....	8
Foreningen orienterer.....	10
Kommentarer til årsregnskabet.....	11
Foreningens årsregnskab 2003.....	12
Generalforsamling 17. september 2004.....	14
OK-2004.....	16
Rammeaftalen APM.....	22
Tillæggsforsikringer.....	23
BornholmsTrafikken.....	26
Dom i SID's sag mod Nordane Shipping..	27
Rids i dansk fagbevægelses historie, afs. 5	28

OK-2004 REN LOGIK

Her hvor vi venter på kulturopsvinget, det indre vækkeur, om man så må sige - må man ikke glemme at det netop er det vi mangler, som de langtidsledige efterspørger. Mæglingsskitsen rammer således lige i sømmet. Vi skal have mere fritid til vores børn, være mere syge, være længere bedrestillede ældre, være sjældnere og mere risikofrit på arbejde - således at der bliver mere plads til os alle. Det er lige sådan det hænger sammen nu kulturen alligevel mangler. Vi må ikke slå prutter i s-togene, vi må ikke drikke bajere på gadehjørnerne, vi må ikke ryge, slet ikke cannabis, og nu skal Christiania fandme få sin endelige forfaldsdom. Alle i arbejde, så der ikke bliver plads til Harry Potters moder på kontanthjælp og de frie fantasier. Fantasi som ikke bruges i industriel ekspansion og tilhørende forbrug, er en reel fare. Heldig vi har Brian Mikkelsen. Det er lidt det samme som skattelettelserne. Vi troede det var mindre skat og statsforbrug - i det hele taget, men så var det 1,4 milliarder mere til statskassen. Det som efterspørges er, paradoksalt nok, endnu flere arbejdstimer.

Qalab suramati tagriba, inekunartok manakut pàsissat. Ningali mgonjwa ngamia wanaoychukua magunia ya tende.

Så hænger det hele alligevel bedre sammen.

Anonym

(indsenderen er redaktionen bekendt)

SKIBET GIK NED MED MAND OG MUS og tre fyrbødere

Sådan refererer Svend Borg, nu 85-årig søfyrbøder-tillidsmand-næstformand par excellence, og den eneste af slagsen som er slået til Ridder af Dannebrog, en journalistisk fuentaster, i forordet til sin seneste fremragende bog "SØFYRBØDERE - et farverigt folkefærd".

Bogen er trykt i 500 eksemplarer og kan fås for en 100-kroneseddel plus 25 i transport ved at skrive til:

Svend Borg
Ryparken 16/2/th.
2100 København Ø

DET OPLYSES d. 25/3 AT DER IKKE ER MANGE EKSEMPLARER TILBAGE.

Skynd dig, den bør være udsolgt på ingen tid!

Svend Borg, som udover et livslangt kærlighedsforhold til de sejlende fyrbødere og kullempere, har været en ivrig slægtsforsker, har fået en selvindlysende og på samme tid genial ide. Beskrivelse af et helt hedengangent erhverv baseret på småhistorier om de mennesker som befolkede det, med udgangspunkt i den enkeltes øgenavn. Det er blevet til 205 små herlige historier som efterfølger nogle indledende afsnit om erhvervets historie, med al vægt lagt på den menneskelige side.

Hver eneste blad i bogen er befolket af kærlighed, blod, sved og tårer, krydret med steder, tidspunkter og værtshuse (af dem vi kender i dag fra nyhavnskvarteret eksisterer nu kun "Brooklyn" og "Fremtiden"). I et uforfalsket sprog uden bondeanger. Et

gennemhæderligt brostenssprog, som vi i dag er alt for fine til at bruge på skrift uden vi rødmer i blufærdighed. En god kollega er en god kollega og en skidt kollega en skidt kollega. Men der er adelsmand og storsind involveret til forskel fra andre kendte som anvender denne type sprog.

Vi mærker også suset fra de mange danske spaniens-frivillige i 30'ernes slutning som forsøgte at dæmme op for fascismens fremmarch i Europa. Rigtig mange var søfyrbødere, måske hvervet og sendt af den legendariske søfyrbøder-formand og syndikalist Rickard Jensen, som vi ofte træffer i bogen på godt og ondt. Og ikke mindst Søfyrbødernes Forbund, dens medlemmer og tillidsmænd og bogen betalt til tiden.

I de indledende afsnit løftes vi elegant langt væk fra vores egen tidsalder, med omtale af de helt store dampskibe fra starten af århundredet. Og der er tal på bordet som ryster fantasien for os som kun har sejlet med diesel i 2. halvdel af 1900-tallet. I forordet omtales således s/s "Lusitania" med 192 fyr, afbrænding af 1300 tons kul i døgnnet og mere end 300 fyrbødere ombord. Lidt senere i bogen får vi oplyst, at der var ansat ekstra mandskab for at afkøle fyrbøderne med koldt vand, efter hver overfyring. "Titanic" og vandrehistorien om forbytningen med "Olympic" omtales også. "Titanic" havde 270 mand i fyrbøderbesætningen og 36 maskinmestre. Kun otte af hele maskinbesætningen overlevede. De var i helvedes forgård i forvejen, og levede sig ikke ind i filmsucce'en.

*Fidel Castro, Hestepasseren, Virginia Kaj, Mu Hu, Proppen, Vorherres Donkeymand, Kammerat Salli.....
og fyrspadens sang, når den gled henover dørkpladerne.*

Svend Borg da han som 80-årig forlader posten som formand for Metal Søfarts seniorklub.

En af de indledende historier, måske fra det Rielske skrønearkiv, "Kvindelig passager på fyrpladsen", **må** omtales her. En del af de gamle dampskibe havde dobbeltkedler med fyrplads i hver sin ende. Fyrbøderne John og Max havde på signalet 'et dobbelthug med fyrspaden i dørken', længe øvet sig i at kaste en bajer gennem fyrrummet fra den ene ende til den anden, og havde efterhånden opnået rigtig god ekspertise i at kaste og gribe. En dag havde en kvindelig passager bedt om at se fyrrummet og var høftligt blevet gelejdet ned og fået fremvist værktøjer og fyr. Kvinden udbryder "Jammen det er dog en skrækelig varme. Skal De virkelig stå foran det fyr og skovle kul ind. Det er da helt umenneskeligt", udbryder hun chokeret. "Ja det er varmt", sagde John, "men det er da værre for ham, der står inde i fyret og skovler kullene videre". Nu bliver damen fornærmet og frabeder sig at der tages gas

på hende, hvortil John kvikt replicerer "Det var satans, vil De ikke tro hvad jeg siger", hugger fyrspaden to gange i dørken og skriger ind i fyret "Max, kast lige en bajer ud til mig". Efter flasken er kommet flyvende og mesterligt grebet, står den smukke unge dame fortabt og lamslået, og drejer derefter rundt for at forsvinde uden et ord.

Køb og læs bogen, forær den væk til dem du kan li', i glæde over der stadig kan skrives så smukt, enkelt og stærkt om mennesker og job. En lille bøn til "Dansk Metal" hvis den skal trykkes i nyt oplag, hvad jeg håber den bliver. Giv den en gang korrektur mere uden at ændre på sproget, det fortjener den.

Lauritzens „Hilma Lau“. Svend Borg på mønstrede 1. oktober 1944. Den 13. oktober blev skibet ramt af to torpedoer 25 sømil sydøst for Christiansø. I Tortzens bog „Søfolk og skibe 1939-45“, citeres Svend Borg om den dramatiske redningsaktion, hvor han alene, forslået og nøgen kravler op på en redningsflåde en hundekold nat. Svend Borg har selv skrevet en bog om forliset „Hvem torpederede „Hilma Lau““.

Fyrbødernes gamle blad-logo

KLIP FRA SØFYRBØDERNES HISTORIE

Kilder: Jubilæumsskrifter 1957 og 1972

- 1883-97 Flere forgæves forsøg på at samle søfyrbøderne i et fagforbund.
- 1897 Forbundet stiftes 12. februar på en restaurant i Lille Strandstræde.
- 1902 Arbejdskamp ender med massivt nederlag.
- 1902-10 Bitter kamp om bl.a. retten til at være organiseret, særlig i tiden medens den forhadte "Russer-Brandt" fra DFDS var næstformand for rederiforeningen. Før århundredeskiftet forsøgte rederne med oprettelse af en konkurrerende gul organisation med særlige privilegier, at splitte søfolkenes nydannede organisationer.
- 1914-18 Verdenskrig. I 1917 opnås for første gang krigsrisikotillæg. ITF splittes. 518 omkomne danske søfolk heraf 67 fyrbødere (og 66 hovmestre/kokke).
- 1920 Forsøg på sammenslutning mellem søfyrbødere og matroser mislykkes igen og igen.

- 1920 Lockout, kongeligt statskup og generalstrejke. Søfartsorganisationerne som står udenfor de samvirkende fagforbund tilslutter sig generalstrejken mod opbakning til særlige krav: Hjælp til overenskomstfornyelse, løsladelse af politiske fanger og afskaffelse af septemberforliget og den civile værnepligtslov. Socialdemokratiet tilslutter sig kravene. Generalstrejken afblæses, søfolkene strejker videre og lades i stikken.
- 1921-25 Krav om store lønreduktioner.
- 1931 Kongres med alvorlig splittelse mellem to fløje. Udvandring og politispærring mod at komme tilbage.
- 1933 Forlængelse af overenskomsterne ved lov og strejkeforbud i et år.
- 1933 Kongres stærkt præget af Richard Jensen og socialistisk syndikalisme.
- 1934 Fyrbødere og matroser i ulovlig strejke på trods af det øvrige arbejdsmarked og forlignsinstitutionen. Samvirkende fagforbund fordømmer strejken i skarpe vendinger. Kamp mellem politi og strejkende på fælled. Arrestationer af ledelse i "den revolutionære fagopposition". Nederlag og forlig.
- 1934 Socialdemokrater forsøger at splitte forbundet.
- 1935 Ny enhed med ITF og de samvirkende på vej.
- 1940-45 2. verdenskrig. 245 søfyrbødere mister livet.
- Efter 2. verdenskrig går udviklingen stærkt og fyrbødernes største udfordring er fremover at tilpasse sig som motormænd. 1950-56 er Richard Jensen for 2. gang formand med megen indre konspiration til følge. Det var han verdensmester i, som en kollega i et broder-forbund det aldrig lykkedes at blive sammensluttet med.
- ca. 1970 Alternering og rederiansættelse slår igennem. Uforsonligt forhold til Sømændenes Forbund, og med tiden egentlige konkurrenter om den senere stilling "skibsassistent". Det er formentlig et skæbnetidspunkt. I Sømændenes Forbund er der partipolitik på dagsordenen og ikke fagpolitik, udtaler forbundsformand Svend Fønsskov i jubilæumsskriftet 1972 (i 1976 afbryder alle søfartsorganisationer samarbejdet med Sømændenes Forbund fordi forbundet går på strandhugst blandt andre organisationers medlemmer, og erklærer at de organiserer alle slags søfarende).
- 1976 Navneforandring til "Dansk Maskinbesætningsforbund".
- 1981 Sammenslutning med "Dansk Metal" under navnet "Metal Søfart".

OleS

Indmeldelser i perioden 24-01-2004 til 16-03-2004

IND DSRF	EFTERNAVN	FORNAVN	REDERI
01-02-2004	Larsen	Jane Hartvig	Bornholms Trafikken
01-01-2004	Laustsen	Heidi Rejnhold	DFDS
01-02-2004	Bjerager	Lise	DFDS
01-02-2004	Drejler	Jonas	DFDS
01-02-2004	Hornstrup	Steffan Egsgaard	DFDS
02-02-2004	Larsson	Heidi	DFDS
03-02-2004	Rævdal	John	DFDS
09-02-2004	Jönsson	Klaus Bang	DFDS
12-02-2004	Storgaard	Jette	DFDS
12-02-2004	Storgaard	Kenny	DFDS
17-02-2004	Nesterenko	Irina	DFDS
18-02-2004	Madsen	Gitte Lundsgaard	DFDS
19-02-2004	Møller	Rosa-Ann Friis	DFDS
01-03-2004	Eliassen	Ronni Brandt	DFDS
01-03-2004	Martens	Rune Binderup	DFDS
01-02-2004	Petersen	Søren Lundholm	Eurest
27-01-2004	Larsen	Torben Karl	H. Folmer & Co.
01-03-2004	Frederiksen	Ursula Kirstine	Janus Andersen & Co.
01-01-2004	Larsen	Ole Jørgen	OSM Norway A/S
01-03-2004	Stange	Hanne	OSM Norway A/S
06-02-2004	Hansen	Hans Vinther	Royal Arctic Line

21

Slettet p.g.a. restance

Peter	Lemke	DFDS
Stefan	Josefsen	DFDS
Flemming	Jørgensen	Erik Høj
Kjeld	Christiansen	
Dan	Müller	
Chano Villefrance		

Ind/Ud januar 2004	
Ind	11
Ud	14
Netto	-3

Ind/Ud februar 2004	
Ind	14
Ud	11
Netto	3

**Runde
fødselsdage i perioden
09/04/04 - 11/06/04**

Erik Hansen Jensen - Bromindevej 14,
6650 Brørup - fylder **80 år den 10. april**

Leif Engelby - Fasanvej 13, 4295 Sten-
lille - fylder **60 år den 12. april**

Vibeke Svart - Almeparken 5, Nylars,
3720 Aakirkeby - fylder **60 år den 27.
april**

Per Vitterup Markussen - Domhus-
parken 16 1.tv., 6000 Kolding - fylder **60
år den 28. april**

Olga Ryser - Duevej 86 2.th., 2000
Frederiksberg - fylder **80 år den 28.
april**

Svend Aage Nielsen - Bagergade 32,
5700 Svendborg - fylder **75 år den 29.
april**

Poul Erik Nielsen - Højtoftegade 6 3.tv.,
8900 Randers - fylder **50 år den 7. maj**

Laila Klausen - Stationsmestervej 114
1, 9200 Aalborg SV - fylder **50 år den
10. maj**

Ruth Ellinor Faurschau - Ryrrevang
11, Abildøre, 4560 Vig - fylder **75 år den
11. maj**

Anette Lindahl - Gl. Landevej 15, 9440
Aabybro - fylder **60 år den 16. maj**

Ingeborg Jensen - Petersborg 1 1.tv.,
6200 Aabenraa - fylder **80 år den 17.
maj**

Leif Christian Olsen - Store Højbrønd-
stræde 3 st.th., 4000 Roskilde - fylder **75
år den 18. maj**

Søren Elmegaard Sørensen - Øster-
gade 42, 6690 Gørding - fylder **50 år
den 19. maj**

Bente Bornø Christiansen - Grønager-
vej 55, Nyker, 3700 Rønne - fylder **60 år
den 20. maj**

Mette Olsvig - Tofteåsvej 14 E, 4100
Ringsted - fylder **60 år den 29. maj**

Anna Grethe Bjerregård - Torvegade 7
B, 3730 Neksø - fylder **50 år den 30.
maj**

William J. Hartvig - Maglekær 18 1.tv.,
2610 Rødovre - fylder **85 år den 1. juni**

JUBILÆUM i perioden 09/04/04 - 11/06/04

Hans Erik Buur Sønderborg har den
15/4 2004 været medlem af foreningen i
25 år.

Erik Rasmussen har den 12/5 2004
været medlem af foreningen i 40 år og
udnævnes derved til æresmedlem.

Jørn Hansen Busch har den 1/5 2004
været medlem af foreningen i 40 år og
udnævnes derved til æresmedlem.

Jeg vil gerne sige tak for den dejlige vin jeg modtog i anledning af min 50 års fødselsdag.

*Med venlig hilsen
Lene Lind Hansen*

Modtag min hjerteligste tak for vinflasken til min fødselsdag.

*Hilsen
Hans A. K. Fabricius*

En stor tak for opmærksomheden på min 75 års dag.

*Med venlig hilsen
Gurli Christoffersen*

Tak for den flotte jubilæumsgave, som jeg har modtaget.

*Venlig hilsen
Frank Henriksen*

Tak for flasken ved min 85 års dag.

*Med venlig hilsen
Carlo Jensen*

Tak for hilsen og rødvin til min fødselsdag, samtidig vil jeg hermed sende de bedste hilsener til alle „vennerne“

Elly E. Hansen

Vil med dette sige mange tak for opmærksomheden ved min 60 års dag.

*Med venlig hilsen
Erik Larsen*

FORENINGEN ORIENTERER

FERIE

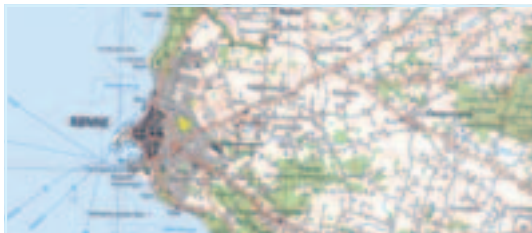
Vivi Puge holder ferie i perioden 29/3 til 7/4 begge dage incl.

Ole Strandberg holder ferie i perioden 17. til 25. april begge dage incl.

Lukkedage

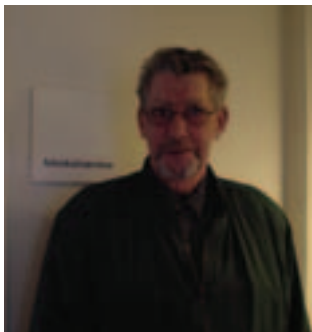
Kontoret holder lukket d. 21/5, dagen efter Kristi Himmelfart.

1. maj falder i år på en lørdag!

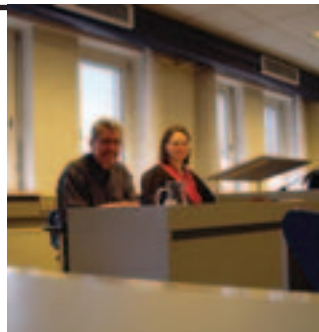
Medlemsmødet Bornholm

Er ændret fra den 13. april til den 21. april. Tilmelding senest 15. april.

EN FATAL SNUBLER

Vores sag mod patientskadeankenævnet for bager og konditor Poul Anton Jensen, blev procederet i Vestre Landsret onsdag d. 24. marts/advokat Liselotte Olsen fra Harlang's kontor. Sagen er udføreligt omtalt i tidligere numre (2/2003, 8/2002, 3/2001).

BESTYRELSENS KOMMENTARER TIL ÅRSREGNSKABET 2003

Som fastlagt i foreningens vedtægter er Dansk Sø-Restaurations Forenings årsregnskab for 2003 offentliggjort i dette nummer af foreningens blad (næste 2 sider).

Bestyrelsen vil gerne kommentere punkterne i regnskabet, således at medlemmer der ikke måtte deltage i generalforsamlingen den 17. september, hvor revisoren gennemgår regnskabet, kan få så fyldestgørende oplysninger som muligt.

Indtægter: Kontingentindtægterne er steget med ca. 300.000 kr. set i forhold til 2002. Da foreningens kontingentsatser ikke er steget siden 1999 er dette særdeles tilfredsstillende. Kontingentindtægterne er siden 1999 steget fra 3.450.000 kr. til 5.036.987 kr. i 2003. Stigningen afspejler den positive medlemsudvikling som foreningen har haft i de sidste 4-5 år.

Faglige omkostninger: Indeholder: Advokatudgifter, arbejdsskadesagsbehandling, socialrådgiverordning, overenskomstmøder, trykning af overenskomster, medlemsmøder, rejser, kurser for tillidsrepræsentanter og medlemmer, kontingenter til FTF, FTF-A, ITF, NTF, ETF m.m.

Personale omkostninger: Udgifterne til foreningens ansatte, såsom løn, pension, forsikringer, feriepenge, kurser m.m.

Lokale omkostninger: Alle udgifter til foreningens ejendom er med her, varme, el, renovation, vagtselskab, havearbejde, almindelig vedligehold, indkøb af møbler, lamper m.m.

Administrations omkostninger: Denne post omfatter bl.a. kontorartikler, porto, te-

lefon, alle IT udgifter, PBS gebyr, revision, indkøb af lærebøger.

Diverse medlemsomkostninger: Dette er udgifterne til skovture, gaver til jubilærer/fødselsdage, den årlige kalender til medlemmerne, heltids ulykkeforsikringen for medlemmerne m.m.

Fagbladet: Alle udgifter til produktion, tryk og forsendelse af fagbladet.

Afskrivning: Som det ses har foreningen i 2003 valgt at lave en særlig stor afskrivning, som betyder at alt foreningens EDB udstyr og medlemssystem er endelig afskrevet, og foreningens samlede driftsmateriel og inventar er nedskrevet til 256.450 kr. mod 799.288 kr. i 2002.

Finansielle poster: Dette er foreningens renteindtægter/udgifter, samt kursgevinster/tab.

Skatter og afgifter: Ja, det siger sig selv.

Hensættelser: Som i de foregående år har bestyrelsen besluttet sig til at hensætte en del af overskuddet til brug for kommende kendte særlige engangsudgifter i 2004.

Dansk Sø-Restaurations Forening

Resultatopgørelse

1. januar - 31. december 2003

	2003	2002
Kontingentindtægter	5.036.987	4.703.145
Salg af bøger og artikler	3.566	6.491
Tilskud fra Rederiforeningen til dækning af administration af feriepenge	14.000	13.000
Indtægter	5.054.553	4.722.636
Faglige omkostninger	1.034.429	1.208.932
Personaleomkostninger	1.589.355	1.461.231
Lokaleomkostninger	79.211	-5.456
Administrationsomkostninger	448.827	497.497
Diverse medlemsomkostninger	340.154	160.996
Fagbladet	152.597	133.328
Omkostninger	3.644.573	3.456.528
Resultat før afskrivninger	1.409.980	1.266.108
Afskrivninger	-704.660	-386.444
Resultat før finansielle poster	705.320	879.664
Finansielle indtægter	238.814	223.403
Finansielle omkostninger	-272	-666
Urealiserede kursreguleringer	26.085	120.617
Realiserede kursgevinster	323	3.345
Resultat før ekstraord. poster og skat	970.270	1.226.363
Godtgørelse ved forlig	80.000	48.749
Resultat før skat og hensættelser	1.050.270	1.275.112
Skatter og afgifter	-145.800	-135.043
Årets resultat før hensættelser	904.470	1.140.069
Årets hensættelser	-410.000	-744.000
Årets resultat	494.470	396.069

der foreslås overført til kapitalkontoen

BALANCE pr. 31. december 2003

AKTIVER

	2003	2002
Ejendom	2.465.807	2.563.094
Driftsmateriel og inventar	256.450	799.288
Materielle anlægsaktiver	2.722.257	3.362.382
Obligationer	4.102.144	3.335.010
Aktier	745.177	677.570
Finansielle anlægsaktiver	4.847.321	4.012.580
Anlægsaktiver	7.569.578	7.374.962
Mellemregning Uddannelsesfonden	3.649	121.714
Tilgodehavende skat	15.000	16.890
Diverse tilgodehavender	140.505	223.844
Periodeafgrænsningsposter	115.728	90.510
Tilgodehavender	274.882	452.958
Likvide beholdninger	1.544.175	795.641
Omsætningsaktiver	1.819.057	1.248.599
Aktiver i alt	9.388.635	8.623.561

PASSIVER

Egenkapital	8.395.684	7.729.214
Hensættelser	438.000	600.000
Feriepenge rederiforeningen	30.515	4.523
Anden gæld	524.436	289.824
Kortfristet gæld	554.951	294.347
Gæld	554.951	294.347
Passiver i alt	9.388.635	8.623.561

GENERALFORSAMLING

17. september

FORSLAG TIL DAGSORDENEN

Forslag som medlemmer måtte ønske behandlet på den kommende ordinære generalforsamling i Dansk Sø-Restaurations Forening skal være bestyrelsen i hænde senest den 10. maj 2004.

Forslag indsendes bestyrelsen på foreningens adresse. Indkomne forslag vil blive meddelt i næste nummer af fagbladet.

OPSTILLING SOM KANDIDAT TIL FORENINGENS BESTYRELSE

Der er i år valg til foreningens bestyrelse og alle interesserede opfordres til at opstille. Kandidater skal indsende deres kandidatur skriftligt til foreningen senest den 10. maj. Alle kandidater vil blive offentliggjort i det næste nummer af bladet,

Vedtægternes § 13 omhandler bestyrelsen og siger:

Bestyrelsen består foruden formand af 12 medlemmer, der vælges for 2 år ad gangen. Der er valg til bestyrelsen i lige år.

For at bestyrelsen skal være et repræsentativt udsnit af foreningens medlemmer sammensættes bestyrelsen fra følgende valggrupper:

-Hovmestre:	2 personer
-Faglærte:	2 personer
-Cateringassistent:	3 personer
-Passagerassistent:	1 person
-Supervisor/oldfrue:	1 person
-Øvrige søfarende:	2 personer
-Øvrige:	1 person

Hvis der ikke stiller nok op i en af grupperne, indvælges den som har modtaget flest stemmer uden at opnå valg, uanset valggruppe.

Valg til bestyrelse foregår ved urafstemning. Opstilling af kandidater skal være foreningen i hænde senest den nærmeste forudgående 10. maj før generalforsamlingens afholdelse. I tvivlsspørgsmål er folketingsvalglovens almindelige bestemmelser gældende.

Hvert aktiv medlem af foreningen har 7 stemmer ved valg til bestyrelsen, der må kun afgives 1 stemme i hver af valggrupperne.

Udtræder et bestyrelsesmedlem af sin valggruppe, forbliver vedkommende som bestyrelsesmedlem indtil førstkommande almindelige bestyrelsesvalg.

Som suppleant indtræder den i hver valggruppe, som har opnået flest stemmer uden at opnå valg. Hvis der ikke er flere tilbage i en valggruppe indtræder den der har modtaget flest stemmer uden at opnå valg, uanset valggruppe.

Valgbar til bestyrelsen er ethvert erhvervsaktivt medlem, der har været medlem af foreningen i mindst et år ved opstillingsfristens udløb. Skifter et medlem af bestyrelsen status fra aktiv til passiv udtræder vedkommende af bestyrelsen.

Ved det fyldte 65. år, skal alle fratræde deres bestyrelses - og tillidsposter.

Ingen der fylder 65 år inden en valgperiodes begyndelse kan opstilles eller genopstilles til valg.

Hvervene som medlemmer af bestyrelsen er ulønnede tillidshverv.

Bestyrelsesmedlemmerne modtager dog dækning af rejseudgifter ved deltagelse i møder, samt diæter under rejser inden for Danmark med undtagelse for Grønland og Færøerne.

Der afholdes mindst 5 mødedage årligt i bestyrelsen, samt efter begæring af 4 bestyrelsesmedlemmer eller formanden.

Bestyrelsen er beslutningsdygtig, hvis formanden og mindst 4 bestyrelsesmedlemmer er tilstede.

Bestyrelsen træffer beslutning ved simpelt stemmeflertal, hvis der er stemmelighed har formanden den afgørende stemme.

Der føres referat fra hvert bestyrelsesmøde, dette underskrives af bestyrelsen og opbevares tilgængeligt for medlemmerne på forningens kontor.

Den nuværende bestyrelse består af (de som er mærket med * er medlem af forretningsudvalget):

Hovmester Jens Chr. Raassi Andersen*. A.P.Møller (1)

Hovmester Ole Nielsen. Torm (2)

Kok Kenneth B. Pedersen. DFDS (3)

Kok Liv Teigland. ex BR-Marine (4)

Pass.ass. Jannik Nørskov Madsen*. DFDS (5)

Pass.ass. Carsten Pedersen. DFDS (6)

Cat.ass. Helle Hermansen. BHT (7)

Cat.ass. Karen M. Madsen. BHT (8)

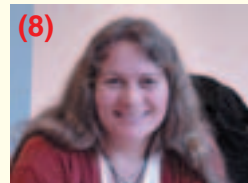
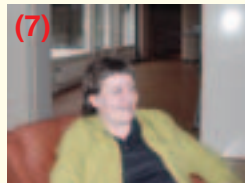
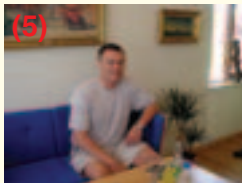
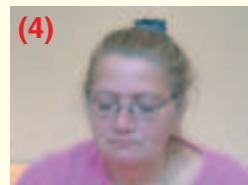
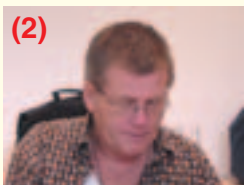
Overkahytstjomsfru Benny Svendsen*. BHT (9)

Barno Jensen*. ex Samsø-Linien. (10)

Karen M. Vedsted. ex DFDS (11)

Hanne Jørgensen. ex DFDS (12)

Hovmester Thomas Nielsen. A.P.Møller (suppleant)

Undertegnede ønsker at opstille til betyrelsesvalget:

Navn:

Personnummer:

Stilling og rederi:

SPILET

FORLIGSEN

Forligsinstitutionen oprettes i 1910 samtidig med Arbejdsretten.

Formål: At forhindre konflikter bryder ud på arbejdsmarkedet.

Værktøjer:

Tvangsforhandlinger

Fælles udløbstid (1. marts)

Sammenkædning

Mæglingforslag som inkorporerer alle allerede indgåede forlig.

Afstemningsregler.

Konfliktudsættelser

Bagved lurer far stat.

Status 26/3-2004:

Forlig indgået for 95% af arbejdsmarkedet.

DELFORLIG

Under forhandlingsforløbet venter alle på de såkaldt toneangivende forlig (industriforlig, transportforlig). Når og hvis disse indgås, sættes der normalt fart i forligsindgåelser, medmindre der er særlige forhandlingsforudsætninger, eller uforsonlighed mellem parterne.

Forligene er bindende medmindre et evt. mæglingforslag stemmes ned, og forliget er en del af en evt. mæglingsskitse. En mæglingsskitse samler ikke-forligte områder op med gængse bestemmelser.

Forlig indgås normalt med en slutning om kompetente forsamlingers godkendelse og part af det hele.

SAMMENKÆDNINGER

Er den realitet alle forhandlinger lever med og under. I sidste ende bliver hele butikken kædet sammen, uanset hvem og hvad man er. I den nuværende forligsmandslov er f.eks. vores hovedorganisation FTF kun en flue på væggen og nævnes ikke i loven som tager 100% udgangspunkt i DA og LO.

Vi kædes bare med.

Forligsmanden brugte muligheden første gang i 1931 uden hjemmel, som han derimod fik med en lovrevision i 1934 og som siden er betragtet som en hovedhjørnestein i forligsmandsloven og dens praksis.

DSRF har protesteret voldsomt og længe mod FTF-sammenkædningerne.

MÆGLINGSFORSLAG

Forligsmanden fremsætter, når det ikke skønnes muligt at indgå flere forlig og når LO og DA formænd har „nikket ja til forslag“ (kotume/regel). Alle delforlig indgår som en slags bilag.

Hvis der stemmes nej gælder det hele butikken og storkonflikt er en mulighed. Staten på sin side har fået kotume for at ophæve mæglingforslag til lov. I alt 13 gange griber regeringen ind i konflikter mellem 1933 og 1990. Senest i 1998 blev mæglingforslag ophøjet til lov efter kortvarig konflikt.

KLIP FRA „RESONANS“

„DSRF lænket af loven
Det glæder Ole Philipsen, formand for Dansk Sø-Restaurations Forening, at FTF vil rejse sagen politisk. ”Op igennem 90’erne og ved overenskomstforhandlinger i år 2000 havde vi ét møde med arbejdsgiverne, før vi endte i Forligsinstitutionen, og fik påduttet nogle resultater, som vi ikke rigtig kunne bruge til noget”, siger Ole Philipsen.

”Vores medlemmer har ikke meget tilfælles med en fabriksarbejder. For eksempel har vi ikke kunne bruge ekstra omsorgsdage til noget. Vi kan jo ikke rejse hjem fra Hawaii, hvis et barn bliver sygt. Vi har haft nogle.....“ (FTF’s blad).

AFSTEMNINGSREGLER

Der kan stemmes ved urafstemninger eller kompetent forsamling alt efter reglerne i de enkelte forbund. Reglerne for den egentlige sammentælling har gennem hele 1900-tallet givet anledning til megen strid og debat. Reglerne revideres 1934 og 1970 men stadig ond spiral med lavere og lavere valgdeltagelse.

I DAG: Kvalificeret flertal, men hvis mindre end 40% har deltaget i afstemningen, da kræves min. 25% af de **stemmeberettigede** skal have stemt nej for at forslaget er forkastet.

TONANGIVENDE/søfart

REGERINGSINDGREB I 1900-TALLET

1933
1936
1937
1940-45
1946
1956
1961
1963
1973
1975
1977
1979
1985
1998

FORLIGSMANDSLOVEN

1910 Første lov.
1921 Forligsmænd udvides fra 1 til 3.
Ret til at offentliggøre mæglingsforslag uden parternes samtykke.
1934 Sammenkædningsret.
Nye afstemningsregler.
1939 Nye afstemningsregler.
1958 Forhandlings tvang.
Udsættelse af konflikter udvides.
Mæglingsemænd fra 12 til 21.
1970 Nye afstemningsregler.

*Søndag d. 21. marts blev forligsmændens mæglingsskitse dateret i sin foreløbige form. Udsendt 26. marts.
Afstemning slut: 19. april.*

(1) LØN

Timeløn:
2004 +2,65/timen
2005 +2,75/timen
2006 +2,65/timen
Anciennitetstillæg:
2004 +0,25/timen
2005 +0,25/timen
2006 +0,25/timen
Genetillæg/Overtid:
2004 +3%
2004 +3%
2005 +3%

(3) PENSION

2004 Reder +0,4%
Ansæt +0,2%
2005 Reder +0,4%
Ansæt +0,2%
2006 Reder +0,4%
Ansæt +0,2%

(4) Frihed ved barns indlæggelse

Efter 1/7-2004:
Frihed med løn når nødvendigt at indlægges med sygt barn under 14 år.
Kun ret for den ene af forældrene.
1 gang pr. 12 måneder.
Dokumentation på opfordring.
Forudsætninger:
a) 9 måneders anciennitet.
b) Påmønstret skib.
Betale egne rejseomkostninger.
Hvis indlæggelse sidste uge før udmønstringsdato, da udskydelse med fuld løn, dog max. 1 uge.

(2) BARSEL

Løn under graviditetsorlov:
a) +4 uger før fødsel
b) +6 uger efter fødsel
Max. netto 12.667/måned
Forudsætninger:
a) 9 måneders anciennitet.
b) Rederiets ret til at oppebære refusion fra det offentlige.

(5) Kursus ved opsigelse

Fra 1/3-2005:

Søfarende der har været uafbrudt beskæftiget i rederiet i mindst 2 år, og som opsiges på grund af forhold som kan tilskrives rederiet, er i opsigelsesperioden berettiget til at deltage i kursus af indtil 2 ugers varighed. Det forudsættes at kurset giver deltagerstøtte på dagpengeniveau som tilfalder rederiet.

Rederiet betaler kursusudgifter ved deltagerbetaling, dog max. 1.500.
Gælder ikke søfarende som er berettiget til pension eller efterløn.

OVERENSKOMSTENS VARIGHED

Overenskomsten fornyes for en 3-årig periode med virkning fra 1. marts 2004.

PRIORITERINGER og taktik

- * Forsømte områder.
- * Aftaler som er stridbare på grund af sammenlignelige bedre aftaler.
- * Satsning at løfte mindst en relativt dårlig overenskomst mærkbart.
- * Undgå at stille urealistiske krav.
- * Undgå forlignen.
- * Optimal vedligehold af aftaler.

Hvis noget særligt skal lykkes skal der være særlige forudsætninger eller særlig vilje hos begge parter.

FORHANDLINGER

Mange forhandlinger er præget af tavshedsløfter undervejs. I forlignsinstituti- onens regi er det ligefremt lovforbudt under straf af op til 3 måneders hæfte at være åbenmundet. Det har sine stjernebesatte psyko- logiske grunde som der kan siges meget om - både for og imod.

I det hele taget kan det vist ikke siges tit nok at vores forhandlingssystem begyn- der at ligne et spil i et skue- spilhus. Det værste som kan hænde er at det over- lever uændret blot fordi or- ganisationerne på begge sider ønsker det.

(6) KRONEPROTOKOLLAT

Som noget af det første i vo- res forhandlinger med Dan- marks Rederiforening ind- gås en aftale om hvad en krone er værd som DIS-løn: „Omregning Brutto til Net- to“.

Det er en skatteteknisk be- regning hvis udfald afhæn- ger af den aktuelle ind- komst.

I år er vores omregnings- satser:

Skibsansatte	0,58
Rederiansat kok	0,58
Øvrige rederians.	0,65

Disse omregningssatser har kun betydning for me- nige, fordi off. overenskom- ster fornys procentuelt.

SAMSØ-LINIEN

Denne overenskomst har fyldt ret meget på foren- gens hylder de seneste år, sin relative størrelse til trods.

I dette års forhandlinger mødtes vi såvel på Samsø som i København, og blev enige om andet og mere end slet og ret „2,65, 3%..“ o.s.v.

Foreningen håber det kan være indledningen til et mere kreativt samarbejde fremover.

(7) BEREGNINGER

For alle overenskomster gælder, at når aftaler er ind- gået, anvendes gældende kotumer for beregninger. Det er ofte således at der indregnes 160 timer efter aftalte kroneforhøjelser (ganget med omregnings- satsen), og hertil lægges en procentuel stigning (i år f.eks. 3%) på det resterende timetal som er indregnet i hyren (merarbejdstimer, fridagstimer).

NORDSØEN MOBILE PLATFORME

Foreningen har 2 overens- komster for mobile bore- platforme, som altid sam- menlignes med overens- komster for stationære plat- forme. Den ene af disse, den såkaldte „Trinity“-over- enskomst, har vi sammen med RBF, og den er på ni- veau med RBF's overens- komster for stationære plat- forme - selvom der er for- skelle i ude-hjemme-sy- stem.

Den anden, som fungerer med „Danserv“ og „Eurest“, har i mange år været et pro- blem. I år sagde vi den op til bortfald, og startede for- fra for at se om noget nyt kunne lykkes. Det lykkedes at blive enige med „Dan- serv“ og „Eurest“ om et nyt udgangspunkt, som gør de forskellige nordsø-aftaler mere jævnbyrdige.

DFDS

Torsdag d. 25/3 eftermiddag blev foreningen og DFDS enige om fornyelse af overenskomsten for menigt cateringpersonale, efter en række møder og samtaler.

Generelt betyder aftalen at alle ansatte stiger med ca. 1000 kr. om måneden i løbet af overenskomstperioden 2004-2006.

Der er en ekstra stigning for det faglærte kabyspersonale med 4 års ansættelse og derover hvor hyren i perioden vil stige med ca. 1450 kr.

Alle tillæg, herunder overtidssatser, vil stige med 3% om året.

Der indføres som noget nyt en fællestillidsmand for hele rederiet. Det er hensigten at denne skal medsejle alle rederiets skibe på skift og virke som problemløser for de mange små sager der opstår på skibene, p.g.a. manglende information eller uensartet fortolkning af overenskomsten på det enkelte skib, således at rederiet og foreningen ikke altid skal ende i struben på hinanden.

Både rederiet og foreningen håber at dette tiltag vil betyde at der kan skabes en forbedret personaletilfredshed, samt ikke mindst bedre samarbejde og forståelse mellem det menige cateringpersonale og skibsledelserne/rederiet.

Den første fællestillidsmand vælges blandt foreningens tillidsrepræsentanter ude på skibene. Aftalen løber som et forsøg for et år, hvorefter det evalueres.

Sociale pakker: Jvf. **2, 3, 4, 5.**

Der er derudover ikke nogen væsentlige ændringer i overenskomsten, som sidst blev ændret i december 2003, hvor rederiassistenten blev indført og cateringassistenten afskaffet.

Der udestår endnu den endelige tekstformulering og renskrivning af overenskomsten, som forventes afsluttet i løbet af de første par uger af april. Rederiet vil efterregulere hyren fra 1. marts med den udbetaling som kommer sidst i april.

Mærsk Supply

Forhandlingerne er endnu ikke begyndt pr. 25. marts. Det skyldes at supply overenskomsten er en særoverenskomst som relaterer sig til den menige hovedoverenskomst med Danmarks Rederiforening, som forventes afsluttet medio april, hvorefter forhandlingerne om supply kan begynde.

SUPERVISORER I DFDS

Overenskomsten er en særoverenskomst som relaterer sig til hovedoverenskomsten med DFDS for menige.

Forhandlinger forventes indledt når hovedaftalen er afsluttet formentlig i den første uge af april.

KOKKELEVER

Der er aftalt stigninger på 4,5 % pr. år i overenskomstperioden 2004-2006.

Elever i DFDS er nu garanteret 3 måneders ansættelse efter endt uddannelse.

Nielsen & Bresling

Afventer på grund af sygdom.

OFFICERSOVERENSKOMSTEN, langfart

Langsomme forhandlinger.

April-overenskomst, fælles med Søfartens Ledere/ Dansk Navigatørforening, som forhandles i samarbejde.

Fra organisationernes side er der sideløbende rejst krav om skattereformtillæg, således at skattelettelser som er givet i land også kommer de DIS-søfarende til gode. Rederne har givet udtryk for at der ikke er væsentlige ændringer som hjemler nye tillæg. På seneste møde d. 10. marts kunne der ikke opnås enighed og forhandlingerne er midlertidigt afbrudt på tekniske beregninger.

Der er som altid en bred buket af emner som DANA og DSRF ønsker forhandlet. Udover sædvanlige krav om lønstigninger og socia-

le pakker, er der f.eks. tale om:

- * Skævdeling til fordel for seniorofficerer.
- * Ved kontanterstatning af akkumuleret frihed beregnes pensionsindbetalinger tilsvarende.
- * Hovmestre overflyttes til senioroff. Lkl. C mht pension.
- * Faktor for garanteret hjemmeperiode hæves fra 0,85 til 0,90.
- * Rejsedage gøres til fulde optjeningsdage.
- * Lovpligtig ferie kan ikke afvikles i opsigelsesperiode.
- * Kursusordning ændres.
- * Max. ude uanset fartsområde 12 uger.
- * Større kompensation ved for sen afløsning.
- * Max. henstående fridage = antal dage som kan optjenes på 52 uger.
- * Helbredssikring

- * Fritstilling ved opsigelse.
- * TM-ordninger.

Rederiernes forhandlingskrav:

- * Afskaffelse af 'udlændinge'-tillægget.
- * Afskaffelse af den daglige min. arbejdstid på 6 timer.
- * Mulighed for at afspadsere op til 30 fridage på forskud.
- * Fornyelse af særoverenskomster uden konfliktret.
- * Rammeaftale for individuel ansættelse.

Forhandlingerne trækker formentlig ud i sommeren. Maskinmestrene har i følge deres hjemmeside afsluttet deres overenskomst 22. marts. Aftalen offentliggjort 26. marts på www.mmf.dk.

Vi opdaterer via hjemmesiden og NAVNYT.

MENIGE, DR

Protokollat underskrevet 23/2-2003.

Løn- og andre ændringer, jvf. **1, 2, 3, 4, 5, 6, 7.**

Når rederiet og den søfarende er enige, kan der aftales ekstra 15 kalenderdages frihed afspadseret på forskud.

Tilbagestående er tekniske drøftelser vedrørende overenskomstteksten som forventes afsluttet snarest.

Rederiforeningen for mindre skibe

Protokollat underskrevet 24/2-2004.

Løn- og andre ændringer, jvf. **1, 2, 4, 5, 6, 7.**

Hyresatser for unge under 18 år bortfalder og tonnagegrænsen 1500 BRT bortfalder.

TRINITY/SODEXHO

Apriloverenskomst. Forhandlingsmøde aftalt til fredag den 2. april.

BornholmsTrafikken

April-overenskomster.

Af mange grunde har vi været lidt tilbageholdende med at igangsætte forhandlingerne i år (licitationen, ruter, DIS mv).

Der er efter et møde i Rønne om DIS-overenskomst for „Villum Clausen“, aftalt nyt møde i København torsdag den 1. april.

Der er planlagt medlemsmøde i Rønne den 21/4.

DANSERV og EUREST, mobile platforme

Løntabel pr. 1. marts 2004 og til sammenligning før

Stilling		Under 1 år	Efter 1 år	Efter 3 år	Efter 5 år	Efter 10 år
Chefkok	1. marts 04	26.624	27.252	27.807	28.342	28.654
	Før	25.957	26.218	26.283	26.347	26.591
Kok/Bager	1. marts 04	22.653	22.954	23.019	23.083	23.327
	Før	20.385	20.646	20.711	20.775	21.019
Øvrige o. 18 år	1. marts 04	21.504	21.805	21.870	21.934	22.178
	Før	17.939	18.200	18.265	18.329	18.573

Oldfruentillæg

882

Feriefridagstillæg

515

Kokketillæg

1.030

Stilling	Pr. time	Overtid	Forlæn- get tjn.	Ventetid	Dagløn
Chefkok	1. marts 04	307	369	184	
	Før	225	300	150	
Kok/Bager	1. marts 04	255	313	157	142
	Før	175	233	117	131
Øvrige o. 18 år	1. marts 04	229	296	148	134
	Før	149	199	99	116

Hertil kommer overenskomstændringer, jvf. „Mobile platforme“ Danmarks Rederiforening. Lønstigninger herfra er dog indregnet i ovenstående.

Der er i forbindelse med overenskomstfornyelsen indgået organisationsaftale med Danserv tilsvarende gældende aftale med Eurest, således at det frem-

over er gratis at være medlem af foreningen.

Medlemskab forudsætter dog stadig at man indmelder sig på normal vis.

Mobile Platforme DR

Ikke sømandslov, bruttohyrer.

Protokollat underskrevet 24/2-2004.

Løn m.v.: Jvf. **1, 2, 4, 5.**

Pens. reg. 1/7-05 og 1/7-06.

Aftalt at der udfærdiges forståelsesprotokollat vedr. feriesystemet.

Lønret under sygdom: 12 mnd. ændres til 11.

Der tilbydes mulighed for at kunne gå i en 3:3-tørn når virksomhed og ansat er enig („lønneutralt“).

SAMSØ-LINIEN

Bruttoløn, DAS.

Protokollat underskrevet 17/2 og 24/2.

Overenskomsten er detaljeret gennemgået og justeret for forståelighed og konsistens.

Alm. stigninger: Jvf. **1, 2, 3, 4, 5.**

Enighed om „ad hoc“ ansatte.

Forbedret anciennitetsregel.

Kvalifikationstillæg: Hæves til 500 kr og anc.krav ned-

sat til 1 år.

Protokollatbestemmelser fra 2002 og 2003 indskrives i overenskomsten.

Cateringleder udgår af overenskomsten.

Regel om gennemsnitlig overtid beregnet over 6 måneder, ændres til over 3 måneder.

Restaurant „Perlen“ indgår under forudsætning af sit nuværende koncept i overenskomstområdet.

HØKERMØDE på rammeaftale

Jens Chr. Raassi Andersen

Tirsdag den 24. februar blev der afholdt møde for hovmestre på rammeaftale i APM. I alt 17 hovmestre var mødt frem, og Ole Philipsen startede mødet med en gennemgang og orientering om overenskomstforhandlingerne. Om urafstemningen kunne det oplyses at den var i fuld gang.

Efterfølgende var der stor debat blandt de fremmødte lige fra 'kost', 'pensionssatser', 'forsikringer' til 'udehjemmeperioder' og arbejdsgangen i de forskellige skibe. Gode og dårlige steder at proviantere osv osv.

Mødet startede kl. 11:00 og varede til kl. 15:00, og det var glædeligt at se folk komme fra hele Danmark.

Alt i alt et godt møde, og der blev opfordret til at fortsætte traditionen, så vi fortsat på denne måde kan udveksle ideer og meninger.

Kai Tarp

URAFSTEMNING

Resultatet af urafstemningen om rammeaftalen i A.P. Møller blev et kraftigt JA.

Hovmestrene ønsker fortsat at have mulighed for at vælge ansættelse på denne aftale om Seniorofficers-konceptet.

Optalte stemmer:

JA	97,6%	(82 stemmer)
NEJ	2,4%	(2 stemmer)

De 84 indsendte stemmer var ud af i alt 122 stemmeberettigede.

Foreningen og gruppens talsmænd er glade for at så mange medlemmer deltog i afstemningen, og dermed tog et aktivt ansvar for hvorledes de ønsker deres fremtidige ansættelsesform og stilling i A.P. Møller skal være.

Lønsatser for denne aftale forhandles med rederiet, når de igangværende forhandlinger om hovedoverenskomsten for officerer er afsluttet.

TILLÆGSFORSIKRINGER arbejdsløsheds....

Torsdag d. 25. marts afholdt vores A-kasse, FTF-A, orienterende pressemøde for de tilsluttede faglige organisationer, for at lancere tillæggsforsikringer som fra 1. april 2004 udbydes med forsikringsselskabet Topdanmark som leverandør.

Sproget er, som det sikkert kan fornemmes, røndyrket forretning. Der er tale om forsikringsvarer på hylderne, hvor man bør gøre sig nøje bekendt med alt som er skrevet med småt, før man indgår i betalingsforpligtelser. Når det er sagt, må det også konstateres at det er på tide vi i vores A-kasse kan levere disse tilbud, som nu i et halvt års tid har været på markedet! i en række andre A-kasser. Det er blevet efterspurgt, det kan leveres, og så skal vi selvfølgelig kunne levere det.

FTF-A's formand Eva Munck

Det er, som alle andre steder, forsikringsselskabet som leverer forsikringen, og hverken FTF-A eller de faglige organisationer er opkrævere af præmier, udstedere af rykkere eller for den sags skyld beslutningstagere om hvorvidt forsikringsbetingelserne er opfyldt eller ej. Til gengæld vil der finde et intensivt informationsamar-

bejde sted, og i selve aftalegrundlaget findes en bestemmelse hvorefter et eventuelt overskud på ordningen indgår i en pulje, hvorfra pengene efter aftale med FTF-A kan bruges til præmienedsættelse eller lignende. Forsikringsselskabet på sin side beregner sig et administrationshonorar og er ansvarlige for risiko og alle administrative omkostninger.

Foreningen vil selvfølgelig på enhver måde være medlemmerne behjælpelige hvis der skulle opstå problemer med forsikringsbetingelser og udbetalinger, på samme vis som vi er det i forbindelse med dagpengespørgsmål i det hele taget.

Grundlæggende set er der ikke den store forskel på forsikringsvilkår fra Topdanmark, og andre forsikringer af denne art, som udbydes med et A-kassemedlemsskab som forudsætning.

Der kan siges rigtig meget om disse forsikringer, som der også er gjort i en næsten 1 år lang debat i fagforeningerne. Visse store fagforeninger har valgt ikke at "være med på vognen", enten fordi forsikringerne mest er tilegnet relativt højtlønnede, eller måske på grund af særlig stor arbejdsløshed som fordyrer "produktet". Vi er altså nu med, og heldigvis til en fornuftig pris.

Følgende er mere detaljeret information, uden at den på nogen måde må tages for udtømmende, for de forsikringer som nu kan tegnes i Topdanmark af FTF-A-medlemmer. Det er pluk fra de overordnede betingelser og vilkår. Der er endvidere ingen garantier for misforståelser, fordi alle forsikringsbetingelserne endnu ikke er

modtaget og det hele er nyt.

Generelt om dækning:

- 1) Ved ufrivillig ledighed
- 2) Hvis arbejdet mistes på grund af sygdom eller ulykke
- 3) Anciennitet fra andet forsikringselskab kan overføres sammen med A-kassemedlemsskab.

Tegningsbetingelser:

- 1) Medlemsskab af FTF-A.
- 2) Mellem 18 og 60 år.
- 3) Du må ikke vide at du bliver opsagt eller sandsynligvis bliver det.
- 4) Du må ikke have modtaget ydelser fra en tilsvarende forsikring indenfor de sidste 2 år.

Valgmuligheder:

- 1) Dækningsperioder på op til 6 måneder
- 2) Dækningsperioder på op til 12 måneder
- 3) Karenstid på 1 måned

Jurist Lasse Jermiin fra Topdanmark,

- 4) Karenstid på 2 måneder
- 5) Karenstid på 3 måneder
- 6) Forsikringsdækninger i spring på 2.000 kroner fra 2.000 til max. 24.000 kroner.

Selvriskoperioder = karenstid, er der særlige regler omkring. Hvis man efter en ledighedsperiode har arbejde i mindre end seks måneder og bliver ledig igen, fortsætter den forudgående ledighedsperiode uden karenstid hvis der altså er tid til gode, ellers forudsættes 6 måneders uafbrudt arbejde hvorefter ny forsikringsperiode starter **med** karenstid.

I selvriskoperioden udbetales forsikringsydelsen ikke.

Vær særlig opmærksom på:

1) Dagpenge + tillægforsikring kan højst udgøre 85% af løn før ledighed excl. arbejdsmarkedsbidrag (løn omfatter i denne forbindelse også fri bil, fri telefon etc!). Beregning: Månedsløn*0,92*0,85 minus dagpenge = Max. månedlig udbetaling.

2) Man kan maksimalt få udbetalt 24 gange det forsikrede beløb hvorefter forsikringen er opbrugt (ledighedsperioder akkumuleres fra gang til gang). Herefter slettes man af ordningen og der skal minimalt gå 2 år før man igen kan starte forfra og tegne en ny forsikring.

3) Når forsikringen tegnes, skal der gå 6 måneder før den træder i kraft, og første gang der udbetales skal du have været uafbrudt i arbejde i 12 måneder.

4) Præmien er fradragsberettiget og der betales almindelig skat af udbetalingerne.

5) HVORNÅR GÆLDER FORSIKRINGEN IKKE:

* Du vidste, eller havde grund til at tro, at du sandsynligvis ville blive afskediget, da du tegnede forsikringen.

* Du selv opser dit arbejde eller bliver berettiget bortvist af din arbejdsgiver.

* Ved tidsbegrænsede kontrakter som afsluttes inden 2 år.

* Du ikke står til rådighed for arbejdsmarkedet.

* Når du holder ferie.

Ovenstående er, som det fremgik af pressekonferencens spørgsmål og svar, langt fra forståeligt af denne korte beskrivelse - som det tilsvarende gælder ved dagpengelovens snirklede bestemmelser. På et spørgsmål om forsikringen ikke gjaldt hvis man selv som sømand opsigte sit arbejde med henvisning til Sømandslovens § 7, var svaret f.eks. at det gjorde den hvor FTF-A vurderer at man ikke er selvforskyldt ledig (på trods af ovenstående sammenfatning). SML's § 7 er vores velprøvede undtagelsesbestemmelse i dagpengeloven.

Der var også en længere debat om det første punkt med kritik af det subjektive vilkår. Og, nok så vigtigt for mange, hvad nu hvis man bliver opsagt med overenskomstmæssigt varsel, men bliver idømt karantæne for selvforskyldt ledighed? Ja, - så gælder forsikringen heller ikke.

Foreningen vil snarest muligt lægge de samlede forsikringsbetingelser på vores hjemmeside og vil rådgive så godt det er os muligt. Det er en helt igennem frivillig sag og tilbud. Vi håber den kan komme nogle af vores medlemmer til gavn og ikke bare udgift.

Man kan kontakte Topdanmark pr telefon eller e-mail om spørgsmål vedrørende forsikringen:

TOPDANMARK

Tlf.: 44 74 35 50

loensikring@topdanmark.dk

PRISER

Med maksimalt 12 måneders udbetaling pr. ledighedsperiode

Selvrisiko	1 måned	2 måneder	3 måneder
Månedlig dækning	Månedlig præmie kroner		
2.000	68	62	59
4.000	136	124	118
6.000	204	186	177
8.000	272	248	236
10.000	340	310	295
12.000	408	372	354
14.000	476	434	413
16.000	544	496	472
18.000	612	558	531
20.000	680	620	590
22.000	748	682	649
24.000	816	744	708

Med maksimalt 6 måneders udbetaling pr. ledighedsperiode

Selvrisiko	1 måned	2 måneder	3 måneder
Månedlig dækning	Månedlig præmie kroner		
2.000	52	43	39
4.000	103	87	79
6.000	155	130	118
8.000	206	174	157
10.000	258	217	197
12.000	310	260	236
14.000	361	304	275
16.000	413	347	315
18.000	464	391	354
20.000	516	434	393
22.000	568	477	433
24.000	619	521	472

Det ny

BORNHOLMS TRAFIKKEN

Hurtigfærgen „Villum Clausen“ som sejler BHT ind i fremtiden.

Torsdag den 25. marts var undertegnede, sammen med den bornholmske verdenspresse, til pressemøde hos BornholmsTrafikken. Samme dag havde rederiet indgivet sit endelige bud på ”den samfundsbegrundede færgebetjening af Bornholm”, som det altså hedder, så mødet var arrangeret for at indvie de interesserede i BHTs bud og fremtidsplaner.

At det så havde vist sig at BHTs bud endte med at blive det eneste, gjorde nu ikke mødet mindre interessant. Direktør i BornholmsTrafikken, Mads Kofod, mener at Scandlines, Mols-Linien og Rederiet AB Gotland har været seriøse i deres interesse og understreger, at de først har trukket sig i de seneste måneder. Grunden til at de har trukket sig kan være, at man har indset at BHT havde for mange fordele. Blandt disse kan nævnes: erfaring med ruten, gennemførte rationaliseringer og en passende færgepark.

Fremtiden

Alt tyder altså på, at BHT fortsat vil eksistere og stå for færgetrafikken til og fra Bornholm. Men det bliver et andet BornholmsTrafikken end det vi har kendt hidtil.

For det første skal statsvirksomheden BornholmsTrafikken ændres til et aktieselskab, som i første omgang skal drive færgetrafikken til Bornholm frem til 30. april 2010.

Med hensyn til færgerne har BornholmsTrafikken følgende planer:

- ”Villum Clausen” skal fortsat besjle Rønne-Ystad. Der skal i den forbindelse indbygges et ekstra hængedæk, da man pt. ikke har tilstrækkelig vogndækskapacitet.
- ”Povl Anker” skal sejle på Rønne-Ystad en del af året og så ellers fungere som reservefærge.
- 2 nye ro-pax færger er bestilt til

ruten mellem Rønne og Køge, hvor de forventes at blive sat ind fra den 1. maj 2005 - "Jens Kofoed" vil man forsøge at sælge eller sætte ind på alternativ rute.

Alternative ruter er altså også noget man overvejer, idet man inden den næste udlisering (2010) ønsker at gøre sig uafhængig af bornholmsruten. Man har pt. ingen konkrete planer, men både Polen, Baltikum, Sverige og ruter i det øvrige Danmark kunne være muligheder.

Der vil også blive tale om ændringer i forretningsgangene, bl.a. skal priserne være billigere end i dag, man vil fortsat effektivisere på alle områder og man vil eksempelvis satse mere på online booking.

Rederiet er desuden klar med et helt nyt design og nye farver til skibene samt et nyt logo.

Medarbejdere

Som specielt foreningens bornholmske medlemmer ved, har rederiet under licite-rings-perioden været igennem en hård effektiviseringsproces, som bl.a. har med-

ført en kraftig nedskæring i antallet af medarbejdere. I 1999 havde man i BornholmsTrafikken i alt 600 ansatte og i dag har man 330. På trods af dette sporer man en vis lettelse nu hvor alt tyder på, at BornholmsTrafikken fortsat skal stå for besejlingen af ruten. Her har man jo tradition for nærmest udelukkende at ansætte bornholmere, hvilket et andet rederi måske ikke ville gøre.

Det skal dog understreges, at personale-rationaliseringerne endnu ikke er overstået og at cateringområdet også fremover forventes at blive ramt.

Under pressemødet spurgte jeg Mads Kofod hvordan de ansatte havde reageret på fremtidsperspektiverne. Han mener, at de ansatte har taget det flot og understreger, at rederiet ikke var kommet igennem de seneste år uden medarbejdernes indsats.

For medarbejdere, rederi og fagforening bliver det særdeles interessant at følge udviklingen på godt og ondt i det ny BORNHOLMSTRAFIKKEN.

ChristianP.

SID-sag omtalt i fagblad 8/2003 side 27-29.

Der er nu faldet dom i denne sag ved byretten i Svendborg.

SID fik som ventet ikke medhold. En aftale er en aftale, når den ikke er lovstridig, og det fandt retten ikke at den er.

SID havde på vegne af Redosendo's enke stævnet Nordane Shipping med påstand om at udbetalinger fra Arbejdsskade-styrelsen ikke kan modregnes i den

samlede erstatning på 60.000 US\$, uagtet overenskomsten, som også er underskrevet af SID, foreskriver en sådan modregning. Kravet var opgjort til 46.078 US\$. Som vi skrev i fagblad 8/2003, er DSRF enig i, at hele modregningsprincippet er uhensigtsmæssigt, men det er ikke ulovligt og det er aftalt.

Subsidiært var der stillet krav om 4.851 US\$ med udgangspunkt i dollarkurs på 2 alternative tidspunkter.

SID's påstande var bl.a. baseret på det forhold at Nordane ikke er medlem af Danmarks Rederiforening, og at modregningsadgangen skulle være i strid med forskellige love. Dommen forventes anket.

RIDS I DANSK ARBEJDERBEVÆGELSE HISTORIE

Afsnit 5

SLAGET PÅ FÆLLEDEN

(fortsat)

4/5-1872

Politinotits

Da bekendtgørelse om mødeforbud blev afleveret på tobaksfabrikant Schjõtss' fabrik, afsang ca. 20 arbejdere straks efter døren var lukket bag politibetjenten "Socialisternes Marsch".

4/5-1872

Politirapport, møde i Internationale.

Voldsomt fremmøde (ca. 1000) og splittelse mellem lederne. Pio (og til dels Brix) går varmt ind for at afholde mødet trods forbudet. Det er et ulovligt forbud. Mødets formål er opbakning til murerne og kravet om kortere arbejdstid som en nødvendighed for arbejderneksistens. Herudover kræves repræsentation i statsrådet og oprettelse af en dømmende magt (voldgift) mellem arbejdsgivere og arbejdere. Pio mener hverken politi eller militær vil være særlig ivrige modstandere. Politiet har selv krævet lønforhøjelse og militæret kommer fra arbejderklassens arne. Mundberg og Geleff er imod mødets afholdelse. Der er klar stemning i forsamlingen for Pio's linje.

4/5-1872

Crone til politinspektør Hertz

Ordre om at indbringe Pio, Geleff og Brix til politikammeret den 5. om morgenen.

Søndag d. 5/5-1872

Pio, Geleff og Brix anholdes kl. 02:00. Der posteres 4 betjente ved Pios bopæl og 4 ved Socialistens kontor.

Det besluttet at Socialisten skal trykkes med et opråb fra Internationales sektionsformænd om ikke at møde på Fælleden kl 16:00: "Berøvede vore valgte Førere vil ethvert forsøg af Arbejderne paa idag at holde det berammede Folkemøde utvivlsomt kun føre til Nederlag, og vor Bøn til dem.....".

Politirapporter fra københavns arbejderdistrikter gengiver for det meste opbakning til øvrighedens forholdsregler mod mødet og for arrestationerne.

Der er mange fragmentariske politirapporter og øjenvidneberetninger om "Slaget på Fælled". Det hele ligner en storm i et glas vand med en del sten og politistave hamrende omkring. Der tales om mængder og pøbler og tusindvis strejfende ved og i fælleden. Husarerne må imellem trække sablerne, men der meldes ikke om alvorligt tilskadekomne.

Spredte stemnings-citater:

"Politimandskabet maatte ved denne Leilighed gjøre Brug af dets Stave, hvilket skete med Eftertryk og havde den gavnlige Virkning at det lykkedes at faa Folkemængden fuldstændig adspredt, saaat Politistyrken omtrent kl. 8½ kunde forlade Fælled. - Det er ikke mig bekendt at Nogen er kommen tilskade".

"... anholdt for Opsætsighed mod Politiet samt for at have kastet Snuustobak i Øinene paa en Betjent...."

"Naar undtages, at det blev nødvendigt, at lade anholde en noget beskjenket Mandsperson, Maskinarbejder Møllerstrøm.... forefaldt her ingen videre Uorden..."

"... fik vi det Indtryk, at de Allerfleste vare komne af Nysgierrighed for at see hvad der passerede".

".... da man ikke hører andre Udtryk end hvad Pøbel i Almindelighed kommer med".

"...Paa Fælled. den vare kun nogle skrigende Dreng. og nogle enkelte Personer og deriblandt en tilhest, der sagdes at være Sektionsfører Mursvend Grøn..." .. den hest han red paa var meget mager, han gjorde sig øiensynlig Umage for at være morsom.... men foretog sig iøvrigt ikke noget Ulovligt".

"Pøbelen hujede, peb og skreg, og haanede saavel Husarerne som Politiet med Vittigheder og paa anden Maade, men navnlig Husarerne lede meget ved Pøbelens Steenkast med Skjærver, at hvilke der desværre fandtes Oplag paa samtlige Veie".

"...hvorfor jeg kommanderede Staven frem og anfaldt Pøbelen med hele min Magt".

"Uagtet at Husarerne ved flere Leiligheder maatte bruge Sablen og Politiet Stavene, hvilke sidste bleve brugte paa en alvorlig og eftertrykkelig Maade, er mig vitterlig intet Menneskeliv gaaet tabt, hvorimod det efter min Formening er umuligt andet, end at grumme Mange, navnlig af Politistavene have faaet slemme hug.... væsentligt kom til at gaa ud over den egentlige Bærme af Massen..."

"... ved Steenkast ødelagt 26 Gaslygter og gjort forskjellige Molester i Østere Ravelin...."

"Der anholdtes ... ialt 19 Personer af hvilke 7 senere ere afgivne til Retten..."

Efterspillet

Den 6. maj konstaterer justitsminister Krieger i sin dagbog at det var rigtigt at Pio ikke fik lov at råde. Crone har med andre ord vundet slaget. Et slag hvor også hans egen stilling var sat på spil af de endnu mere magtfulde, som behændigt krøb uden om ansvaret for de afgørende beslutninger. Uden blodsudgydelser var en egentlig socialistisk bevægelse som magtfaktor betragtet, knust for altid kan det syntes. Fra asken voksede en mere modereret og strømnet parlamentarisk orienteret socialdemokratisk bevægelse, uden særlige bånd til de revolutionære europæiske retninger. Og en fagbevægelse med ledere fra egne faglige rækker. Og måske ikke mindst en kulturradikal bevægelse med Hørup og Brandes og mange senere som spillede pingpong med samfundet og dets udvikling.

Med de 3 socialistledere er det faktisk endegyldigt forbi denne søndag i maj 1872. Først brydes de langsomt, men sikkert, ned af fængselsvæsenet - for Brix vedkommende en-

degyldigt til døde i 1880. Pio og Geleff indgår aftaler med politiet om udvandring til USA med nogle penge på lommen i 1877. De bliver uvenner i USA og Geleff smæder Pio i et skrift "Den rene skære Sandhed om Louis Pio og mig selv" som alt sammen drejer sig om penge og svig. Smædeskriftet udgives straks i Danmark, hvor der også synges skillingevi-ser om Pio hvori han hånes for "flugten". Sidste vers i en sådan vise lyder:

Nu står vi i Danmark tilbage,
du løb med, hvad vi end besad,
til ukendte land vil du drage,
og leve som storborger glad.
Se her, vort hjem har du lagt øde,
hårdt for vor tillid må vi bøde,
men vid, du falskheds fule frække søn,
end kan det ske, at du vil få din løn!
Ja du vil få din løn!

Georg Brandes er en af de få som fortsat viser respekt for Pio. Ikke som "oprindelig ånd", men som en fremragende mand med stor evne til at vinde masserne. Om retssagen i 1872-73 skriver han, at vel er der ikke meget som vinder hos socialistlederne, men herefter hudfletter han samfundsstøtterne som modbydelige bedsteborgere der ikke tåler anderledes tænkende ("Hjertet snører sig sammen i ens bryst, når man læser aktors indlæg og dommen med dens motiver. Særligt vederstyggeligt...").

Retsopgøret er en langstrakt affære med hårde straffe, anker og endeligt benådning.

Den 29/3-1873 fik Pio 6 års forbedringshus for at ville omstyrte samfundet, og blev benådet 8/4-1875, hvorefter han genoptog arbejdet som samlende socialistleder, men lykkedes ikke rigtig mod en voksende opposition. Han valgte uden tvivl politiets tilbud om at immigrere med lidt penge på lommen, fordi han mente hans drømme havde større chancer i USA. Han korresponderede før immigrationen ivrigt med Friedrich Engels og Karl Marx, om socialismens vilkår i et bondesamfund som det danske. I USA ernærede han sig bl.a. som skribent og bladudgiver og døde 52 år gammel i 1894. Pio blev senere regnet for grundlæggeren af det danske socialdemokrati og i 1921 blev Pio's aske hentet til Danmark, hvor der blev sat en skyldig mindesten på Vestre Kirkegård i København.

For interesserede kan hele retsopgøret studeres i en omfattende og spændende samling af akstykkerne, som er udgivet af "Selskabet til forskning i arbejderbevægelsens historie" i samarbejde med "Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv" 1992. Her skal vi blot runde denne del af historien af med lidt klip i Pio's forsvarsskrift dateret 31. januar 1873.

"Under Forhør paa syv Timer uden Afbrydelse, under dræbende Oplæsninger og Gentagelser....under den nervøse Ophidselse, som er en naturlig og nødvendig Følge af Indespærringen i et halvmørkt Rum og berøvelsen af alle Midler til Beskæftigelse...."

"...naar han maner "Kommunismens" blodige Skygge op af Graven for at sammenstille os

med dem..."

"...og selv om jeg ville indrømme,- hvad der naturligvis aldrig kan være Tale om, - at Socialismens Indførelse og almindelige Udbredelse maatte medføre som sin yderste Konsekvens en almindelig voldsom, ja ulovlig Kuldkastelse af det Bestaaende.."

"...at Galilæi udbredte sin Lære i den hensigt at omstøde Biblens udsagn. Hans Hensigt var naturligvis at udvide Kendskab til det efter hans Formening Sande..."

"...Socialismens Udbredelse, og kun imod dette. Først naar dette var naaet, kunde der være Tale om nye Hensigter..."

"Det er kun Forholdet mellem Kirke og Stat, mellem Arbejder og Arbejdsgiver, mellem Arvelader og Arving, mellem Ægtefæller og Børn, osv der berøres; altsaa i det hele rent indre spørgsmaal..."

"Med hensyn til Folkemødet d. 5te Maj, da fremgaar det af Forhørene, at jeg ikke paa nogen maade har haft i Sinde eller raadet til at bruge Magt. Det vilde i Sandhed ogsaa være et enestaaende Eksempel i Historien, at "Oprørere" fire Dage i forvejen velvilligst underrettede Avtoriteterne om, at de paa en bestemt Dag til et bestemt Klokkeslet vilde være samlede ubevæbnede paa en aaben plads for - at gøre Oprør!"

"Det kan sluttelig være interessant at undersøge, hvilke Resultater vor saakaldte "forbryderiske" Virksomhed hidtil har haft. En almindelig Forhøjelse i Arbejdslønnen af fra 16-50%, Oprettelsen af en Mængde Syge- Hjelpe- Laane- og Alderdomsforsørgelseskasser, Dannelsen af Arbejderforeninger i Købstæderne, Vækkelsen af Interessen for det politiske Liv..."

Forsvarsskriftet er langt og spidsfindigt, og af høj litterær karat, men frikender altså ikke Pio, omend regeringen forud var åbenbart nervøs for domstolenes retsuafhængighed og de tilhørende borgerlige rettigheder, således som de var befæstet i junigrundloven af 1848. Hvis Pio ville blive frikendt, så var fanden virkelig løs. Der blev gamblet, og først og fremmest Crone og politiet vandt på „magtens“ vegne. De kunne stadig styre udviklingen.

Vi forlader nu "Slaget på Fælled", for at se frem mod septemberforliget i 1899. Den næste store enkeltstående begivenhed i dansk arbejderbevægelses historie. Hov, murer-skruen, hvordan gik det med den? Den sluttede med udgangen af maj 1872 med et smæk til murerne og få forbedringer. Den historie blev helt overdøvet af de begivenheder den blev brugt til at udløse.

PERIODEN 1872 - 1899

1. Store tekniske og samfundsfilosofiske glimt fra sidste halvdel af 1800-tallet

Sidste halvdel af 1800-tallet er præget af en markant teknisk udvikling hvor arbejdet organiseres i fabriksindustrien. Den grundlæggende teknologi er i virkeligheden af betydelig ældre dato og kan for så vidt tilskrives dampmaskinen, hvis ide udvikledes i 1600- og 1700-tallet, med et mærkeår i 1760 hvor Watt udtog sine første del-patenter. Opfindelserne og særlig ideerne er gerne langt forud for deres egen tids muligheder.

Fra ca. 1850-1900 er der en række fixpunkter i ideernes verden, som fik hurtig udbredelse på grund af litografiens omfattende udvikling i tiden.

Darwin (1809-82) udgav sit hovedværk "Arternes oprindelse" i 1859, som rystede den religiøse menneskehed. Det var lidt for sent med afbrændinger på bålet, selvom der var rigeligt med rasende kirkefædre som ønskede hans aske spredt i Tiberen.

Karl Marx (1818-83) udgav "Das Kapital" i 1867. Han ønskede at tilegne den til Darwin, men Darwin takkede pænt nej. Karl Marx skrev sig ind i arbejderbevægelsens historie sammen med arbejdsvennen Friedrich Engels. Hovedtanken var baseret på samfundsøkonomiens udvikling som en slags matematisk nødvendighed, og med et filosofisk bagland i Hegels dialektik.

Edison (1847-1931). Opfinderen over alle opfindere ("Trolldmanden fra Menlo Park"). Af al den teknologi vi har levet højt på i 1900-tallet, er det ikke småting som tilskrives Edison, som også tog fabriksvæsenet til hjælp så patenter kunne leveres på samlebånd. Han var samtidig inkarnationen af den amerikanske livsdrøm - fra fattigt avisbud til genial, rig og berømt. Af de mest kendte opfindelser er "børs-telegraf", "den elektriske pen" (kopiering), "kulkornsmikrofonen", "fonografen" (1878, lyd overført til en foliobelagt valse), "kine-toskopet". Glødetrådspæren, som over alt identificeres med navnet Edison, dateres til oktober 1879. Arbejdet med det elektriske lys' udbredelse blev Edisons store vision og mål, og her kom hans organisatoriske evner, ikke mindst for markedsføring, på store prøvelser. Kampen om verdensmonopoler var i fuld gang, og nu gjaldt det vekselstrøm kontra jævnstrøm. Edisons mening var, at vekselstrøm var alt for farlig at udvikle. Edison baserede sin opfindervirksomhed på basisforskning, f.eks. fra vores egen H.C. Ørsted (1777-1851).

Store ingeniørbedrifter.

Suez-kanalen. Opført 1859-1869 af franske virksomheder.

Eiffeltårnet, opført til verdensudstillingen i Paris 1889, 300 meter højt, var i mange år verdens højeste bygningsværk.

Panama-kanalen, blev ganske vist først færdig i 1914, men arbejdet blev indledt af franskmændene i 1880 og senere opgivet på grund af krige og sygdom. Panama-kanalen blev en næsten ubærlig dyr sag. F.eks. kostede den omkring 22.000 menneskeliv, som døde af malaria og gul feber.

OleS
fortsættes i næste nummer

Kilder: *Den Faglige Arbejderbevægelse i Danmark indtil 1900 - Henry Bruun (1938), Sociale studier i Dansk Historie efter 1857 - Studier fra institut og historie og samfundsøkonomi 1930. m.v.*